

І. О. Шудрик

Амвросій

АМВРОСІЙ (Ключарьов Олексій Йосипович; 17(29). 03. 1820, м. Александров, нині Владимир. обл., РФ – 03(16). 09. 1901, Харків) – церковний діяч РПЦ. Закін. Моск. духовну академію (1844). Викладав у Віфан. духов. семінарії (м. Сергіїв Посад, нині Моск. обл.). 1848 рукополож. у сан диякона, згодом – ієрея. Від 1849 служив у церкві Казан. ікони Божої Матері (Москва). 1860–66 – засн. і ред. ж. «Душеполезное чтение». 1877 прийняв чернечий постриг, признач. настоятелем Богоявлен. монастиря (Москва). У січні 1878 хіротонізов. на єпископа, від вересня 1882 – єпископ Харківський і Охтирський, 1886 возвед. у сан архієпископа. Співзасн. ж. «Вѣра и разумъ» з додатком «Листокъ для харьковскаго духовенства» (1884). Активно виступав проти послідовників реліг.-філос. вчення Л. Толстого, котрого вважав найбільшим єретиком, звертався до Священ. синоду відлучити його від Церкви. З ініціативи А. на місці аварії імператор. поїзда 1888 побл. ст. Борки (нині побл. смт Бірки Нововодолаз. р-ну Харків. обл.) на честь чудотвор. спасіння Олександра III і його родини побудовано дерев'яний храм Нерукотвор. Образа Христа Спасителя та дзвіницю (1889). У праці «Живое слово» (X., 1892) запропонував методику складання проповідей. Відзнач. діамант. хрестом для носіння на клобуці (1898).

Основні праці

Несколько проповѣдей протоіерея А. Ключарева. Москва, 1873; Полное собраніе проповѣдей Высокопреосвященнѣйшаго Архієпископа Амвросія, бывшаго Харьковского. Т. 1–5. X., 1902–03; Насколько велико долготерпение Божие? Москва, 1997; Не хлебом единым... Москва, 1997; О семейном счастья и христианском воспитании: Духов. поучения. Москва,

1997; Искусство проповеди. Москва, 2006.

Рекомендована література

1. Буткевичъ Т. И., прот. Высокопреосвященный Амвросій, Архієпископъ Харьковскій: Биогр. очеркъ. Х., 1902.

Бібліографічний опис:

Амвросій / І. О. Шудрик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22693>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).